

НАВЧАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕЦІ ЯК ЗАВДАННЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Горбовцова І.В.

Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Дашенкова Н.М.

Харківський національний університет радіоелектроніки
61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. філософії, тел.: (057)7021-465
e-mail:gorbowzowai@gmail.com

Information and psychological security is associated primarily with the impact of poor quality information on the psychological state of the individual, which poses a threat to the intellectual, spiritual and moral state of a person, as well as a threat to his physical health. Information and psychological security in general can be defined as the state of protection of individual, group and social psychology from the destructive impact of negative information factors on consciousness.

Людина завжди потребувала інформації для свого соціального розвитку. Тож не дивно, що у зв'язку з широкою інформатизацією основних сторін життєдіяльності інформаційна сфера стала важливою частиною громадської діяльності. Для здобувачів вищої освіти комунікаційне середовище вищого навчального закладу є одним із найголовніших компонентів соціокультурного середовища.

У наш час у соціокультурному середовищі на вищий рівень значущості виходить інформаційний фактор. Інформація в поєднанні із сучасними технологіями створила не просто новий рівень доступу до неї, а й змінила комунікаційне середовище в суспільстві в цілому і у вищих навчальних закладах зокрема.

Інформаційна сфера – сфера діяльності особистості в громадському житті, пов'язана зі створенням, збором, перетворенням, збереженням, розповсюдженням і використанням інформації. Вона поділяється на дві складові: інформаційно-технічну та інформаційно-психологічну сферу.

Інформаційно-технологічна сфера пов'язана з інформаційним забезпеченням усіх сторін життєдіяльності особи, суспільства та держави через інформаційні та телекомунікаційні системи.

В основі інформаційно-психологічної сфери – люди й інформація, якою вони обмінюються і яку сприймають, суспільні відносини, що виникають у зв'язку з інформаційним обміном та інформаційно-психологічним впливом на людину.

Основною загрозою інформаційно-психологічної безпеки для здобувачів вищої освіти є формування під впливом інформаційних джерел і комунікації неадекватних соціальних уявлень, які можуть потім стати психологічною основою готовності до відповідних форм асоціальної поведінки.

Із цієї категорії соціальних уявлень, як основних, можна виділити наступні:

- уявлення про ризик і ризиковану поведінку;
- уявлення про допустимі форми насильства у вирішенні конфліктів (міжособистісних, етнічних, соціальних);
- уявлення про допустимі форми досягнення значущих життєвих цілей і захисту інтересів.

Щоб забезпечити інформаційно-психологічну безпеку, треба зрозуміти специфіку загроз, які нависають над здобувачами вищої освіти. Тому із самого початку навчання потрібно формувати інформаційно-психологічну компетентність, яка має надпредметний і надпрофесійний характер: знання загроз інформаційно-психологічної безпеки особистості, основних методів і засобів інформаційно-психологічного впливу; готовність до активного виявлення ознак загроз інформаційно-психологічної безпеки особистості і навички їх виявлення; уміння виявляти загрози інформаційно-психологічній безпеці особистості і відповідним чином протидіяти їм.

Завдяки цим компетентностям може формуватися інформаційна безпека особистості.

Студентській молоді треба дати орієнтир в умовах надлишку різноманітної інформації, навчити грамотно її сприймати, розуміти, аналізувати, мати уявлення про механізми і наслідки її впливу на глядачів, читачів і слухачів. Це завдання має стати одним з нагальних напрямів навчально-просвітницької роботи в закладах освіти.

Використана література

1. Грачев Г.В. Проблемы и возможности обеспечения информационно-психологической безопасности личности, общества и государства в современных условиях // Социально-психологические аспекты обеспечения национальной безопасности: материалы науч.-практ. конф., Минск, 3-4 декабря 2015: в 2 т. / Ин-т нац. Безопасности Респ. Беларусь. – Минск, 2016. – Т. 2. 324 с.
2. Грачев Г.В., Грачева И. Экспертиза информационно-психологического воздействия средств массовой информации как научная и социальная проблема // Экстремизм и средства массовой информации: Материалы Всероссийской научно-практической. конференции. – СПб.: Астерион, 2006. С. 19 – 23.
3. Губанов В.М., Михайлов Л. А., Соломин В. П. Чрезвычайные ситуации социального характера и защита от них. – М.: Изд-во «Дрофа»; 2007.
4. Малькова Т. В. Маци. Еліта. Лідер. / Т. В. Малькова. – К.: Яуар, 2015. – 232 с.